

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@afgazad.com

Political

سیاسی

دوکتور صلاح الدین سعیدی - سعید افغانی
۰۴/۱۱/۲۰۰۹

فساد اداری در افغانستان – عوامل و راه های بیرون رفت

مردم ما و جهان انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۸ و نتایج آنرا با پیگیری و تعجب تعقیب نمودند. دقیق این است که در کشور های مختلف جهان و از جمله افغانستان حکومت از طرق مختلف به حاکمیت میرسند. ارزانترین و آسان ترین نوع حاکمیت دیکتاتوری فردی است. دیموکراسی و تأمین عدالت در قرن ۲۱ ضرورت به مصارف دارد. پارلمان، قضاء، محاکم و دیگر مراجع تأمین عدالت و حاکمیت مردم مصارف میطلبند که در شرایط نور مال آنرا ملت میپردازد. بهترین و یگانه ترین راه دموکراتیک به حاکمیت در قرن ۲۱ انتخابات شفاف و مطابق به قوانین نافذ کشور و نور مهیای قبول شده بین المللی است. مسلم این است که طرز العمل های اخیر کشور ما به واژه های سیاسی انتخاب و انتصاب، تفسیروتاویل قانون و صلاحیت های کمیسیون مستقل انتخابات در جهان معانی و مفاهیم اصطلاحی جدید افزود.

در همین روز های دیدیم و شنیدیم که رئیس کمیسیون مستقل انتخابات ۱۳۸۸ ریاست جمهوری افغانستان به استناد به مواد قانون اساسی که از ایجاد کمیسیون مستقل انتخابات صحبت دارد - پیروزی محترم حامد کرزی را در انتخابات ریاست جمهوری (دور اول و یا دوم؟) اعلام داشت.

وظیفه اولی و مهمی که محترم حامد کرزی بعد از روی کار شدن مجدد شان به حیث رئیس جمهوری مطرح کردند و جهان از وی نیز تقاضا دارد مبارزه علیه فساد اداری و کروییشن است که در سطوح مختلف ادارات دولتی کشور ما وجود دارد.

خواستم دیدگاه های خویش را درین ارتباط با شما شریک سازم.

مبارزه علیه فساد اداری به فرمان و تنها اراده نیک نمیشود. همچنان درین راستا تعمق به مثل قدیم که پشک کهنه را نمیتوان بازی جدید آموخت قابل دقت است.

مسلم این است که برای انجام این امر و هر امر دیگر نیت و اراده نیک ضرورت است اما در پهلوی آن اقدامات عملی و علمی باید صورت گیرد. درین راستا نباید نا امید بود و یا یک نیک نگری به آینده امیدوار بود.

به فهم من ضرورت جدی است با ایجاد سیستم بهتر نیز مانع فساد اداری شد. تنظیم قوانین جدید مدرن هم از عوامل مهم قضیه شمرده میشوند. اما فکتور و عامل انسانی - سیاست کادری - نیز در هر نظام مهم و کلیدی است.

بلی برای رفع این مشکل بررسی عوامل به میان آمدن فساد اداری و راه های بیرون رفت باید مورد مطالعه قرار گیرد. اینکه فساد اداری در کشور های مجاور نیز به همین سطح است و یا وضع امنیتی به فساد اداری تاثیر مستقیم دارد و ... مبرر شده نمی تواند و نیست. مثلا اینکه ارگانهای دولتی در برابر کار و فعالیت انجو موجود در افغانستان وظایف خویش را اجرا نمی کنند و چه ارتباط به مسایل امنیتی و شباهت آن به کشور های مجاور دارد؟ (جزئیات تفصیل میخواهد).

عواملی چون بلند بودن میزان فقر، فساد در ادارات خارجی و سیاسی ضد افغانی و موجودیت قراردادی های قوی سیاسی، نظامی که در هشت سال گذشته میلیون ها دالر از منابع خارجی و داخلی بدست آوردند، بیکاری، معاش کم مأمورین دولتی، سیاست غلط کادری متکی به روابط جیبی، فامیلی و استخباراتی عوامل است که در وضع نابه

سامان کشور و فساد اداری در آن جدا تاثیر گذارند. اما نباید فراموش کرد که سطح نازل ظرفیت های عدلی و قضایی، عدم موجودیت عملی اراده سیاسی برای تطبیق قانون، خفه کردن هر صدایی که تطبیق قانون را مطالبه میکند، عدم تطبیق قانون، به قدرت رسیدن افراد و اشخاصی که خود از قانون تخلف کردند و طبیعتاً علاقمند تطبیق قانون نیستند. عواملی است که مانع از بین بردن فساد اداری، ظلم و بی عدالتی و حیف و میل کمک های خارجی و دهها معضله دیگر در کشور گشته و وضع را روز به روز به بحران میکشاند. بدون توجه به عوامل فوق و برطرف کردن این موانع در برابر از بین بردن فساد اداری و دهها مشکل دیگر در کشور به موفقیت نایل نه خواهیم شد. مسلم این است که بخشی ازین عوامل را مرتکبین و متخلفین دارای کرسی های دولتی در سطوح مختلف حلقات دولتی و سیاسی کشور میدانند اما شفافیت و برطرف کردن آن به نفع شان نبوده و علاقمند برطرف کردن آن نیستند. من به این باورم که در صورت عزم، داشتن قاطعیت و جسارت لازم سیاسی و دست قوی حاکمیت قانون به خاطر برطرف کردن فساد اداری با یک نیک نگری و نیک اندیشی راه های عملی برای نایل شدن به آن وجود دارد. برحاکمیت است تا سطح صلاحیت، اتوریته، ظرفیت ها و امکانات ارگانهای عدلی و قضایی کشور را بلند برده و حین تطبیق عدالت با قاطعیت تام برای تأمین عدالت عمل و کار عملی انجام دهد. مسلماً منظور من از به تندور انداختن، سربریدن و هر گونه افراط و تفریط در برابر عمل کرد متخلف نیست. بلکه تطبیق قانون به صورت پیگیر و با حوصله مندی است. اینکه چنین وضعیت واقعا به وجود خواهد آمد مردم افغانستان جدا به آن اشتیاق داشته و امیدوار آن اند.

پایان